

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/188/2022
Identifikačné číslo spisu:	1118211693
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1118211693.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ C.. W.. I. D., bývajúceho v B., B. X a 2/ J. D., bývajúcej v B., B. X, obaja právne zastúpení JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou so sídlom v Pezinku, Malacká cesta č. 5680/2B, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22C/41/2018, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 09. júna 2022, sp. zn. 9Co/93/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 07. mája 2021, č. k. 22C/41/2018-192 zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobcovia“), ktorou si v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“) uplatňovali náhradu škody z dôvodu zaplateného znalečného ako ceny kontrolného znaleckého posudku znalcovi W.. R. I.M. a nemajetkovej ujmy, a to titulom nesprávneho úradného postupu - vykonanej domovej prehliadky u žalobcu 1/ dňa 23. apríla 2008. Žalobu súd prvej inštancie na základe vznesenej námietky premlčania žalovanou zamietol. Posudzoval pritom aj jej možný rozpor s dobrými mravmi, avšak nedospel k takémuto záveru. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalovaná bola v predmetnom konaní v plnom rozsahu úspešná, avšak neuplatnila si nárok na náhradu trov konania a zo spisu jej žiadne trovy nevyplynuli.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 09. júna 2022 sp. zn. 9Co/93/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a s poukazom na § 387 ods. 2 odkázal na jeho odôvodnenie. Žalovanej voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že okresný súd prijatý právny záver (o zamietnutí žaloby žalobcov) primerane vysvetlil a z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplyva

jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

2.1. Pokiaľ ide o odvoláciu argumentáciu žalobcov, ich námietky boli v zásade na identické s tými, akými sa bránili aj v konaní pred súdom prvej inštancie. Tvrdili, že „.....zverstvú proti ľudskosti riadené a (z)organizované Krajskou prokuratúrou v Bratislave....., majúce za následok porušenie ich základných práv chránených čl. 2, čl. 3, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru, chránené čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a ods. 3 Listiny sú nepremlčateľné.....“, s tvrdením ktorým sa odvolací súd nestotožnil, keďže uplatnenou žalobou sa žalobcovia domáhali peňažného plnenia; náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej sume 30.000,- eur a náhrady škody v sume 1.820,- eur s príslušenstvom, práva ktoré sú nepochybne právami majetkovej povahy, ktoré sa premlčujú, okolnosť ktorá vyplýva priamo z ustanovenia § 19 zákona č. 514/2003 Z. z. a v prípade náhrady nemajetkovej ujmy z ustálenej rozhodovacej praxe (pozri uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 17. februára 2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009; z 21. júna 2018 sp. zn. 3Cdo/191/2017; z 27. novembra 2012 sp. zn. 2Cdo/194/2011; z 30. júna 2009 sp. zn. 1Cdo/100/2009; z 01. novembra 2008 sp. zn. 2Cdo/278/2007). Právo pri nárokoch na náhradu škody vyvodzovaných z nesprávneho úradného postupu, sa môže premlčať len uplynutím subjektívnej trojročnej premlčacej doby; objektívna desaťročná premlčacia doba v tomto prípade neplynie (uplynutím subjektívnej trojročnej premlčacej doby; objektívna desaťročná premlčacia doba v tomto prípade neplynie; viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2018 sp. zn. 3Cdo/3/2018, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, č. 3/2019 pod R 25/2019). Pre začiatok plynutia trojročnej subjektívnej premlčacej doby pri uplatnení práva na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu je rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode. Poškodený sa dozvie o škode vtedy, ak sú mu známe skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť vznik škody (v predpokladanej výške) zakladajúcej jej uplatnenie, preto nie je určujúce, či napríklad (ne)správnosť úradného postupu bola v inom konaní zisťovaná, prípadne vzniknuté následky mohli byť v takom konaní reparovateľné a či výsledky takéhoto konania (jeho právne závery) boli poškodenému známe; v uvedenom okamihu teda nemusí byť daná (napr. z rozhodnutia súdu vyplývajúca) nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednosti povinného subjektu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky SR z 20. marca 2012, sp. zn. 5MCdo/13/2010). V danom prípade, správne súd prvej inštancie uzavrel, že domová prehliadka bola vykonaná dňa 23. apríla 2008 a žaloba bola podaná na súd dňa 06. júla 2018, t.j. po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, teda oneskorene. Správne bola posúdená súdom prvej inštancie aj otázka premlčania nároku náhrady škody z titulu vyplatenia znalečného, nárok ktorý žalobcovia v odvolaní osobitne nezdôvodnili. Pokiaľ žalobcovia namietali, že žalovanou vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi okresný súd správne aj s poukazom na ustálenú judikatúru konštatoval, že v danej veci neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by svedčili o zneužití práva vzniesť námietku premlčania žalovanou. Rovnako neboli zistené ani žiadne objektívne príčiny, ktoré by bránili žalobcom uplatniť nárok na náhradu škody včas. V súvislosti s uvedeným záverom odvolací súd dal žalobcom do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. novembra 2011, sp. zn. 1Sžr/38/2011). Bola preto plne prijateľná obrana žalovanej, že „žalobcovia sami spôsobili márne uplynutie premlčacej doby tým, že svoje nároky neuplatnili na súde včas.“ Napokon za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku žalobcov o nedoručení uznesenia o vznesení obvinenia. Argumentácia žalovanej, ako aj záver súdu prvej inštancie o tom, že doručka je aj v trestnom konaní verejnou listinou a údaje na doručke sa považujú za pravdivé, pokiaľ nie je dokázaný opak sú plne súladné. Z poštovej doručky bolo zistené, že predmetné uznesenie bolo žalobcovi 1/ zasielané na adresu jeho trvalého pobytu, na ktorej sa aj zdržiaval, ako doporučená zásielka do vlastných rúk. Žalobca 1/ zásielku prevzal dňa 14. decembra 2007 (viď bod 7.6. rozsudku okresného súdu). Žalobcovia svoje tvrdenie o tom, že podpis na doručke nie je pravý, ničím nepreukázali a v tej súvislosti ani nenavrhli vykonať žiadne dôkazy, súd prvej inštancie preto ani nemohol postupovať inak, ako tak, že skonštatoval neunesenie dôkazného bremena na strane žalobcov. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

Konštatoval, že to bola žalovaná, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, avšak vzhľadom na jej postavenie jej v konaní žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že voči žalobcom 1/ a 2/ nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Namietali, že rozsudok odvolacieho súdu je svojvoľný, nepresvedčivý, nezrozumiteľný a arbitrárny. Pokiaľ ide o vady zmätočnosti v podrobnostiach vytýkali okresnému súdu, že nepoučil žalobkyňu 2/ o jej právach podľa § 155 CSP (o práve konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie). Za ďalšie porušenie práva na spravodlivý proces videli aj v tom, že ich odvolací súd elektronicky neupovedomil riadne a včas o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Zopakovali svoje tvrdenia o nezákonnosti trestného konania, nezákonnosti domovej prehliadky, žalobca 1/ namietal pravosť podpisu na doručenke zo 14. decembra 2007. Namietali tiež, že súdy pochybili nevypočutím navrhovaných svedkov (účastníkov domovej prehliadky), čím nebol náležité zistený skutkový stav. Označili za nesprávny právny záver súdov nižších inštancií v otázke ich odškodnenia za ublíženie na zdraví, za neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, únos žalobkyne 2/, teda za zásahy, ktoré sú v právnom štáte nepremlčateľné. Navrhli rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie odmietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade žalobcovia prípustnosť dovolania v prvom rade vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Žalobcovia v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom § 420 písm. f/ CSP konkrétne namietal, že konajúce súdy sa dostatočne nevysporiadali so všetkými argumentami, ktoré mali rozhodujúci význam pre rozhodnutie v predmetnej veci, rozsudok odvolacieho súdu je svojvoľný, nepresvedčivý,

nezrozumiteľný a arbitrárny. Okresný súd nepoučil žalobkyňu 2/ o jej právach podľa § 155 CSP (o práve konať pred súdom v materinskom jazyku alebo jazyku, ktorému rozumie), pričom odvolací súd uvedený nedostatok neodstránil. Súd prvej inštancie nevykonal všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci, nevypočul navrhovaných svedkov (účastníkov domovej prehliadky), čím nebol náležite zistený skutkový stav. Za ďalšie porušenie práva na spravodlivý proces žalobcovia videli aj v tom, že ich odvolací súd elektronicky neupovedomil riadne a včas o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Zopakovali aj svoje tvrdenia o nezákonnosti trestného konania, nezákonnosti domovej prehliadky, žalobca 1/ namietal pravosť podpisu na doručke z 14. decembra 2007. Napokon označili za nesprávny právny záver súdov nižších inštancií v otázke ich odškodnenia za ublíženie na zdraví, za neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, únos žalobkyne 2/, teda za zásahy, ktoré sú v právnom štáte nepremlčateľné.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 8Cdo/152/2018).

13. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Pokiaľ žalobcovia vytýkajú odvolaciemu súdu, ako i súdu prvej inštancie, že sa dôsledne nevysporiadali s ich tvrdeniami, ktoré sú obsahom podaní nachádzajúcich sa v spise, v tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že všeobecný súd (súd prvej inštancie a odvolací súd) nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom

na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 09. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B). V danom prípade sú podľa dovolacieho súdu úvahy a závery odvolacieho súd v jeho rozhodnutí súd prezentované zákonným spôsobom.

15. Dovolatelia v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP namietali aj nedostatočné vykonanie dokazovania výsluchom ním navrhovaných svedkov (účastníkov domovej prehliadky). V súvislosti s danou dovolacou námietkou dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP, v ktorom je uvedené, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. [Analogickú právnu úpravu obsahovala i pôvodná procesnoprávna úprava platná a účinná v dobe rozhodovania súdu prvej inštancie v ustanovení § 120 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Z tohto ustanovenia vyplýva, že súd nemusí vykonať všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy a výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde, ktorý musí dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať relevantný skutkový poznatok. Táto, súdu respektíve sudcovi zákonom daná možnosť výberu dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je súčasťou princípu voľného hodnotenia dôkazov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 64/1997, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/13/2012). O tom, či súd vykoná alebo nevykoná navrhovaný dôkaz, nevydáva žiadne rozhodnutie, má iba povinnosť v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej uviesť, z akého dôvodu navrhovaný dôkaz nevykoná (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/242/2013). V danej veci súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 07. mája 2021 za účasti žalobcu 1/ procesným rozhodnutím vyhláseným na pojednávaní (č. l. 189 spisu) zamietol návrh žalobcov na vykonanie navrhovaného dokazovania (žiadaný výsluch svedkov). Svoju povinnosť procesnoprávne akceptovateľným spôsobom odôvodniť takýto postup si splnil v odôvodnení svojho rozhodnutia, v ktorom konkrétnym (jasným, určitým a zrozumiteľným) spôsobom konštatoval, že dôvodom vedúcim k zamietnutiu žaloby bolo premĺčanie uplatneného práva, a preto z dôvodu hospodárnosti konania nepristúpil na navrhované dokazovanie (viď bod 18.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s postupom okresného súdu stotožnil. Nevykonanie navrhovaného dokazovania preto nemožno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (pozri 4Cdo/100/2018). Keďže uvedená dovolacia námietka sa týkala de facto hodnotenia dôkazov, z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ je rovnako neakceptovateľná, teda neprípustná.

16. V ďalšej časti dovolania žalobcovia namietali, že odvolací súd nepostupoval zákonným spôsobom, pretože ich neupovedomil o verejnom vyhlásení rozsudku zaslaním upovedomenia elektronicky na emailovú adresu C..D..Q. a D..D., hoci o to požiadali. Najvyšší súd uvádza, že ani táto námietka dovolateľov nie je dôvodná. V zmysle § 214 ods. 3 OSP platilo, že ak odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4 OSP), o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3. V zmysle § 156 ods. 3 OSP platilo, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Na uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nadviazala právna úprava podľa Civilného sporového poriadku, a to § 385 ods. 1 CSP zúžením obligatórnych dôvodov nariadenia pojednávania na odvolacom súde a § 219 ods. 3 CSP rozšírením povinnosti súdu o zverejnenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku okrem úradnej tabule súdu, aj na webovej stránke príslušného súdu.

16.1. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

16.2. V danom prípade obsah spisu však nedáva žiaden podklad o pochybení odvolacieho súdu. Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd postupoval v súlade s § 219 ods. 3 CSP (§ 156 ods. 3 OSP) a oznámil na svojej úradnej tabuli a webovej stránke dňa 02. júna 2022 (č. l. 235 spisu) miesto a čas

verejného vyhlásenia rozsudku (09. júna 2022 o 10.00 hod. v budove Krajského súdu v Bratislave v pojednávacej miestnosti č. dv. 63). Na základe žiadostí žalobcov im bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku doručované dňa 02. júna 2022 na nimi uvedené emailovej adresy (viď bod 18. a č.l. 236 a 237 spisu). Žalobca 1/ emailom dňa 06. júna 2022 oznámil súdu, že súbor mu došiel od odosielateľa „zavírený“ s poznámkou „Neotvárať“. Z uvedeného dôvodu mu bolo preto oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku doručované toho istého dňa opakovane (viď úradný záznam na č.l. 240 spisu), tento krát už bez reakcie adresáta. Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že rozsudok odvolacieho súdu bol v preskúmvanej veci vyhlásený verejne dňa 09. júna 2022 bez účasti dovolateľa - žalobcu 1/ (§ 219 ods. 1 CSP v spojitosti s § 378 ods. 1 CSP), pričom obsah spisu ale nesvedčí záveru o porušení zákonného postupu súdu voči strane sporu vrátane procesného postupu súdu podľa § 219 ods. 3 CSP v spojitosti s § 470 ods. 1 a 2 CSP odvolacím súdom. Stranám sporu vrátane žalobcu 1/ bola odvolacím súdom vytvorená možnosť zúčastniť sa aktu vyhlásenia rozhodnutia a ak toto svoje právo žalobca 1/ z vlastnej vôle nevyužil, nemôže sa dovolávať porušenia jeho procesných práv.

17. Dovolatelia v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP namietali tiež, že žalobkyňa 2/ nebola poučená podľa § 155 CSP.

18. V zmysle uvedeného ustanovenia každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

18.1. Ak o pribratie tlmočníka na ústne pojednávanie nepožiadala samotná strana, súd je povinný s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyzvať stranu na oznámenie, či rozumie slovenskému jazyku, alebo aký je jazyk, ktorému rozumie, a či v prípade, ak nerozumie slovenskému jazyku, požaduje ustanovenie tlmočníka. S poukazom na ustanovenie § 183 CSP, ktoré upravuje dôvody odročenia pojednávania, je nevyhnutné, aby potrebu pribratia tlmočníka uviedla strana ešte pred pojednávaním. Pre pribratie tlmočníka však nepostačuje samotná skutočnosť, že strana nerozumie slovenskému jazyku. Pribratie tlmočníka musia podľa novej právnej úpravy kumulatívne odôvodňovať povaha a okolnosti veci. Aj keď zákonodarcu túto podmienku bližšie neodôvodnil, dôvodom môže byť najmä hospodárnosť konania, a teda napríklad ak pre rozhodnutie vo veci postačujú stranou predložené listinné dôkazy, ktoré nikto nerozporoval, a pod.

18.2. V danom prípade obsah spisu nedáva podklad o porušení práva žalobkyne 2/ konať pred súdom v materinskom jazyku, pretože žalobkyňa 2/ v priebehu celého sporu nepožiadala o pribratie tlmočníka, nezúčastnila sa ani jediného pojednávania vo veci vytýčeného na deň 07. mája 2021 (č.l. 188) na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku a za daného stavu vzhľadom na povahu a okolnosti veci dovolací považoval predmetnú námietku za nedôvodnú. Navyše ani samotná žalobkyňa 2/ ju bližšie nekonkretizovala.

19. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľmi namietanými vadami vyplývajúcimi z § 420 písm. f/ CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu ich dovolania aj z hľadiska ďalšieho ňou uplatneného odvolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. V danej súvislosti uvádza, že žalobcovia v svojom dovolaní výslovne uviedli, že podávajú dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

20. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia, ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiadúce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

23. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický odklon jej riešenia, zvoleného odvolacím súdom, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

24. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd (so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalobkyne) uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01.01.1993 pod pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 06. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018]. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017).

25. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len taká otázka,

ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá "odklon" od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ ide o otázku zásadného právneho významu, t. j. takú, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR a f/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

26. V danom prípade dovolatelia argumentovali proti právnomu posúdeniu nimi uplatnených nárokov odvolacím súdom s poukazom na znenie ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

27. Dovolací súd konštatuje, že žalobcovia pri vymedzení dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP nepostupovali, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedli konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedli ako ju riešil odvolací súd a v čom sa jeho riešenie odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne. Podľa názoru dovolacieho súdu v súvislosti s vymedzením dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP dovolatelia iba polemizovali s vyhodnotením dokazovania súdmi nižších inštancií. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia však nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

28. V preskúmvanej veci dovolatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) ani ďalší dovolací dôvod (podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP) nevymedzili spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Žiadnym spôsobom nenastolili, nevymedzili, neformulovali, nepomenovali právnu otázku zásadného významu, ani prípadne neoznačili rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne. Uviedli len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mala dovolatelia na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd.

29. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalobcov nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

30. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

31. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti, v ktorej namietali existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP) a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP.

32. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.